

Estem perdent papallones

L'agricultura intensiva, la falta de pastures i el canvi climàtic estan contribuint al descens d'uns dels insectes més bells i admirats. Sense papallones, els ecosistemes naturals i l'agricultura perillen.

Des de temps immemorials les papallones han estat admirades per la seva bellesa i la seva prodigiosa transformació. Entre els científics també han despertat grans passions i des del segle XIX ja es troben col·leccions d'un incalculable valor.

Aquests animals tan bells estan però desapareixent dels nostres camps. Quan parlem amb la gent gran sovint recorden que abans hi havia moltes més papallones voleiant pels prats que ara. Desgraciadament aquests records són certs.

Tal com es desprèn de l'Informe publicat per l'Agència Europea del Medi Ambient (AEMA) les poblacions de papallones diürnes d'ambients oberts a Europa han disminuït un 50 % en vint anys. Aquesta davallada també la confirma el Programa de Seguiment de les Papallones a Catalunya (CBMS) que conclou que 2/3 parts de les espècies estan en retrocés a Catalunya. La desaparició d'aquests populars insectes és molt preocupant ja que són indicadors útils de l'estat de la biodiversitat i la salut general dels ecosistemes. A més, la pol·linització que duen a terme és essencial per als ecosistemes naturals i l'agricultura.

per on començar?

Compra **productes ecològics, locals i de temporada**. Escull productes de **ramaderia extensiva**. Aprèn a ser **pastor o pastora**. Recolza iniciatives que volen mantenir un **món rural viu** com el moviment Plataforma Rural. Participa dels **horts** comunitaris o fes-ne un de propi. Dedica't a l'**agroecologia**. Planta al teu balcó **plantes que atreguin papallones** com el romaní, la farigola, la tarongina, l'orenga o la lavanda. Suma't a la **lluita contra el canvi climàtic**. Col·labora en l'**elaboració de censos de papallones** amb el CBMS.

Però per què estan desapareixent les papallones? La intensificació de l'agricultura i l'abandonament dels prats en són els principals responsables, ja que comporten la pèrdua i la degradació dels seus hàbitats. L'ús de pesticides (herbicides i insecticides), els monocultius, l'eliminació de marges per facilitar l'ús de maquinària pesada o la substitució d'una ramaderia extensiva per una d'intensiva han homogeneïtzat el paisatge rural en detriment dels mosaics agrícoles, tan favorables a la diversitat de plantes i animals. L'informe de l'AEMA alerta en aquest sentit que les papallones són molt vulnerables als pesticides. D'altra banda, en zones de muntanya, l'èxode rural i l'abandonament de la terra ha comportat la pèrdua d'espais oberts en favor d'una massa forestal creixent. La desaparició dels ramats s'ha sumat ha aquest procés i ara els prats de pastura es poblen de brolles i bosquines que donen pas a boscos ben formats després, uns ecosistemes que no són els que prefereixen la majoria de les papallones. En conseqüència el gruix d'espècies ha davallat a mesura que els seus hàbitats han anat perdent qualitat i han quedat cada cop més isolats.

A aquestes causes cal afegir la influència d'un altre factor: el canvi climàtic. Les papallones són molt sensibles als canvis que hi poden haver a la natura i per tant fenòmens meteorològics extrems, com sequeres o incendis forestals, poden tenir un greu impacte sobre elles.

Practicar una agricultura respectuosa amb el medi i recuperar les pràctiques agrícoles i ramaderes tradicionals és imprescindible per mantenir els prats i pastures com un ecosistema viu, ple de papallones. Si no som capaços de mantenir aquests ambients, hi perdrem molt.

A les ciutats, plantar als parcs o bé al balcó de casa, plantes que atrauen papallones, pot ser una bona manera de proporcionar-los aliment i refugi alhora que creem espais favorables a la diversitat.

més informació

